

POSTANOWIENIE

20 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 20 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa T. N. i E. N.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 8 listopada 2023 r., I ACa 1809/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 8 listopada 2023 r., wydanego w sprawie z powództwa T. N. i E. N. o zapłatę i ustalenie.

Potrzebę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił występowaniem w sprawie następujących zagadnień prawnych:

a) Jaki wpływ na status konsumenta ma ustalenie przez sąd, że kredytobiorca aktywnie prowadził działalność gospodarczą pod adresem kredytowanej nieruchomości, w sytuacji gdy powód oprócz swoich twierdzeń nie

zaprezentował żadnego dowodu celem wykazania faktu, że cel kredytu w przeważającej części był mieszkaniowy?

b) Czy w przypadku stwierdzenia przez sąd powszechny, że klauzule określające kurs walutowy, stosowany do określenia wysokości świadczenia stron w walucie krajowej, zawarte w umowie kredytu indeksowanego kursem waluty obcej, zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych (postanowień abuzywnych) w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., sąd krajowy, poprzez zastosowanie przepisów prawa cywilnego dotyczących wykładni oświadczeń woli oraz treści czynności prawnych powinien uzupełnić stosunek prawny umowy kredytu treścią wynikającą z przepisów prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, jeżeli operacja ta zrealizuje cel art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich i przywróci faktyczną równowagę między stronami?

c) Czy podejmując decyzję co do skutków zawarcia w umowie klauzul niedozwolonych sądy powinny brać pod uwagę konieczność zachowania proporcjonalności pomiędzy wagą naruszenia i jej potencjalnymi skutkami a konsekwencjami dla obu stron przyjętego przez sąd rozwiązania, w szczególności w kontekście zasady równości prawa, proporcjonalności - adekwatności konsekwencji dla stron do rzeczywistej wagi stawianych bankowi zarzutów, zgodności z zasadami współżycia społecznego?

Skarżący wskazał również na potrzebę dokonania wykładni przepisów, na podstawie których zostały sformułowane zagadnienia prawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotne zagadnienie prawne jako podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter doniosły z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nie może być rozwiązane w świetle dotychczasowego orzecznictwa. Jego wyjaśnienie powinno się bowiem przyczynić do rozwoju prawa (zob. np. postanowienia SN: z 26.10.2023 r., I CSK 76/23; z 20.10.2023 r., I CSK 1374/23; z 3.10.2023 r., I CSK 2591/23; z 15.09.2023 r., I CSK 4360/22; z 18.08.2023 r.,

I CSK 4091/22; z 2.08.2023 r., I CSK 6585/22; z 13.07.2023 r., I CSK 2570/22; z 30.05.2023 r., I CSK 5362/22; z 24.04.2023 r., I CSK 5428/22).

Analogiczne wymaganie stawia się również potrzebie dokonania wykładni określonego przepisu prawa. W ramach tej przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy przedstawić i uargumentować nierozwiązany jeszcze problem lub nieujednoliconą jeszcze rozbieżność orzecznictw. Jeżeli zaś wykładnia tego przepisu została już dokonana lub ujednolicona, niezbędne jest podanie dodatkowej argumentacji, dlaczego ustalona linia orzecznictwa wymaga zmiany (zob. np. postanowienia SN: z 25.10.2023 r., I CSK 2989/23; z 27.09.2023 r., I CSK 4679/22, z 17.08.2023 r., I CSK 5668/22; z 2.08.2023 r., I CSK 6585/22; z 14.06.2023 r., I CSK 1231/23; z 16.03.2023 r., I CSK 4879/22).

W ostatnich latach do Sądu Najwyższego trafiło wiele spraw odnoszących się do problemów prawnych opisanych przez skarżącego. W konsekwencji ukształtowała się linia orzecznictwa, uwzględniająca bogaty dorobek judykatury TSUE. Rozwój orzecznictwa na temat tzw. „kredytów frankowych” zakończył się 25 kwietnia 2024 r. powzięciem przez SN w składzie całej izby uchwały III CZP 25/22, mającej moc zasady prawnej *ex lege* (art. 87 ustawy o SN).

W uchwale SN podsumował dotychczasową linię orzecznictw, przyjmując że:

1. W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.
2. W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.
3. Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu,

powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.

4. Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy.
5. Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

Odstąpienie od zasady prawnej przyjętej przez skład całej izby jest zaś możliwe tylko poprzez wydanie kolejnej uchwały w analogicznym składzie (art. 88 ustawy o SN).

Odnosząc się natomiast do zarzutów związanych z ustalaniem przez sądy *meriti* statusu konsumenta, należy wskazać, że znikomy udział funkcji nieruchomości wykorzystywanej w celu prowadzenia działalności gospodarczej w stosunku do nadrzędnego sposobu jej wykorzystywania, czyli zaspokajania mieszkaniowych potrzeb rodziny powodów jest elementem stanu faktycznego ustalonego w toku postępowania przed sądami I i II instancji. Kwestionowanie ustaleń faktycznych oraz sposobu prowadzenia postępowania dowodowego na etapie skargi kasacyjnej jest natomiast niedopuszczalne ze względu na ograniczenia kognicji Sądu Najwyższego uregulowane w art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Skarżący nie przedstawił zatem nowych problemów prawnych, które nie zostałyby do tej pory rozwiązane przez Sąd Najwyższy.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego nie rozstrzygał zaś ze względu na nieobjęcie wnioskiem o ich zasądzenie przypadku wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania.

[SOP]

r.g.